

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/82/2019
Identifikačné číslo spisu: 2717204452
Dátum vydania rozhodnutia: 18.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2717204452.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu COFIDIS SA, zapísaný v Obchodnom registri Obchodného súdu v Lille pod číslom 325 307 106, so sídlom Parc de la Haute Borne, avenue Halley 61, Villeneuve-d' Ascq CEDEX 598 66, Francúzska republika, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 50 595 628, so sídlom v Bratislave, Einsteinova 11/3677, zastúpený advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners s.r.o., IČO: 36 646 181, so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 17, proti žalovanému H., bývajúcemu v L., o zaplatenie 2 358,90 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 7 Csp 128/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 5. decembra 2018, sp. zn. 24 Co 108/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Skalica sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia nesplatenej časti úveru s príslušenstvom, ktorý mu bol poskytnutý na základe úverovej zmluvy uzavretej dňa 11. marca 2014.

2. Okresný súd Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. februára 2018 č. k. 7 Csp 128/2017-42 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok odôvodnil právne aplikáciou ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d/, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, § 563 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2, § 9 ods. 2 písm. k/, § 11 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Z obsahu úverovej zmluvy zistil, že žalobca ako veriteľ určil výšku mesačnej splátky len jednou sumou 107,70 eur bez jasnej a určitej špecifikácie, aká suma z toho pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 126/2010 Z.z. V zmluve nebola splnená základná náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 126/2010 Z.z.,

preto považoval úver za bezúročný podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. a žalovaný preukázateľne zaplatil vyššiu sumu než vyčerpá, žalobu zamietol v celom rozsahu.

3. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 5. decembra 2018 sp. zn. 24 Co 108/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok považoval za vecne správny, pričom na zdôraznenie jeho správnosti dodal, že pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník - "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality. Odvolací súd bol zhodne so súdom prvej inštancie názoru, že poskytnutý spotrebiteľský úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový (§ 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch), keďže bolo preukázané, že v zmluve o úvere nebola uvedená výška splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia v zmysle zákonnej požiadavky na obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na to, že žalovaný zaplatil z poskytnutého úveru vo výške 3 500 eur sumu 3 627,91 eur, teda viac o sumu 127,91 eur (3 627,91 eur - 3 500 eur). Preto nebola opodstatnená požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 2 358,90 eur s príslušenstvom. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktoré odôvodnil poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. že sa odvolací súd, v otázke posúdenia naplnenia náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pri svojom rozhodovaní odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za túto, označil rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 3 Cdo 146/2017, 3 Cdo 56/2018, 4 Cdo 211/2017, 4 Cdo 187/2017 a 4 Cdo 65/2018. Vychádzal odvolaciemu súdu nesprávnosť jeho právneho záveru, že z úverovej zmluvy ako aj finančného plánu nevyplývala výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a tiež poplatkov, ako aj poradie, v ktorom sa splátky mali priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom. Mal za to, že údaje o výške, počte a termínoch splátok boli uvedené priamo v úverovej zmluve (článok II.), t. j. išlo o 60 mesačných splátok vo výške 107,07 eur, splatných vždy k dvadsiatemu dňu v mesiaci. Splatnosť prvej mesačnej splátky bola stanovená k 20. aprílu 2014 a splatnosť poslednej mesačnej splátky, ako aj doba trvania zmluvy, k 20. marcu 2019. Úverová zmluva taktiež rozlišovala jednotlivé splátky na istinu, úroky, iné poplatky a tiež poradie, v ktorom sa mali splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom, pričom všetky tieto informácie zreteľne vyplývali z finančného plánu, ktorý tvoril neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere. Navrhol preto rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, príp. ho zmeniť a žalobe vyhovieť.

5. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 422 ods. 1 písm. c/ CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania

neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

8. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov ako pri istine.

9. V preskúmvanej veci je predmetom dovolacieho konania pohľadávka vo výške 2 358,90 eur s úrokom 23,23 % ročne zo sumy 2 358,90 eur od 21. novembra 2016 do zaplatenia, a úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 2 358,90 eur od 21. novembra 2016 do zaplatenia. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (6. júla 2017) bola 435 eur [podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 280/2016 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2017]. Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (4 350 eur). Dovolanie žalobcu je preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP neprípustné.

10. I keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ CSP. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k CSP zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania spotrebiteľa i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenzus sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhlľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v CSP reagoval tzv. pozitívnou diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 CSP), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom dosiahnutia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 80/2017 prijaté ako judikát na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6. júna 2019).

11. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

12. Náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd žalovanému nepriznal, lebo mu žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.